

наша СЛОВА

Газета выходзіць з сакавіка 1990 года

№ 50 (1097) 12 СНЕЖНЯ 2012 г.

Вуліца імя Ефрасінні Полацкай з'явілася ў Слоніме

У Слоніме новую вуліцу назвалі ў гонар Ефрасінні Полацкай. Новая вуліца ў адным з самых буйных і заселеных мікрараёніў горада з'явілася яшчэ летам.

Тапанімічна камісія Слонімскага раённага выканкаму пропанавала назваць вуліцу ў гонар 10-га ліпеня, бо ў гэты дзень Слонім быў вызвалены ад немцаў у гады Другой Сусветнай вайны. Але, як заўважае слонімскі публіцыст і краязнівец Сяргей Чыгрын, меркаванне мясцовых жыхароў адносна назвы вуліцы было іншым:

- Я напісаў адкрыты ліст на імя старшыні райвыканкаму, выклай свае прапановы. Сярод іх была пропанова на даць вуліцы імя Ефрасінні Полацкай - імя нашай беларускай святой палачанкі, тым больш, што побач з вуліцамі Францішка Скарыны. Два асветнікі - гэта, як кажуць "Бог даў", каб гэтыя дзве вуліцы быўлі побач.

Сяргей Чыгрын адзначае, што назвы вуліц - гэта

вялікая беларуская проблема. Фактычна паўсяднна можна сустэрць вуліцы, названыя ў гонар асобаў, падзеяў, якія не мелі ніякага дачынення ні да канкрэтнага рэгіёну, ні да Беларусі, або дзеянасць якіх нават была шкоднай:

- У нас вельмі шмат вуліц назвы якіх не маюць дачынення не толькі да Слоніма, але і да Беларусі, сярод іх вуліцы Катоўскага, Мічурына, Войкава і г.д. Шмат такіх вуліц, якім трэба вяртаць старыя на-

звы, альбо перайменоўваць іх у гонар нашых славутых землякоў.

Паводле С. Чыгрына намаганнямі слонімцаў раней у горадзе вуліца Энгельса атрымала старую назву Оперная, менавіта тут знаходзіўся знаміты ў свой час Тэатр Агінскага. Плошча Горкага стала Плошчай Сапегі, і гэта не адзінія такія прыклады.

Яна Запольская,
Беларускае Радыё Рацыя
Фота gs.by.

160 гадоў з дня нараджэння Вандаліна Шукевіча

Вандалін Аляксандравіч Шукевіч (10.12.1852-1.19.1919) нарадзіўся і жыў у вёсцы Нача Лідскага павету (сучасны Воранаўскі раён). Атрымаўшы пачатковую адукацыю дома, працягваў вучобу ў Вільні. Пад упрыг惆 лекцый прафесара Іосіфа Юндзіла зацікаўся праблемамі антрапалогіі, старажытнай гісторыі, заалогіі. У 1872 годзе малады Шукевіч вяртаецца ў Начу. Спачатку арганізуе гурток маладых гаспадароў, а затым пераключаецца на заняткі археалогіі і этнографіі. Аб'ектамі вывучэння становіцца грунтовы і курганныя пахаванні ля вёсак Нача, Пузелі, Апонаўцы, Тоўцішкі, Сабакінцы, Дварчаны і іншых, што знаходзяцца на тэрыторыі сучасных Воранаўскага і Шчучынскага раёнаў Гарадзенскай вобласці. Ён першы з беларускіх археолагаў раскопаў дзесяткі курганоў і каменных магіл тыпу жальнікаў XIII-XIV стст. Затым поле яго дзеянасці пашыраецца. Вучоны даследуе помнікі археалогіі ў Віцебскай губерні: каля Віцебска, Лепеля, возера Дрысвяты, у Троцкім павеце (суч. Літва). З часам ён назіраў вялікую калекцыю археалагічных і нумізматычных предметаў, матэрываў антра-

валогіі, якія выклікалі вялікую цікавасць у тагачаснага вучонага свету.

Большая частка знайдзенага ім трапіць у музеі Варшавы, Вільні, Кракава, Масквы і Санкт-Пецярбурга. Шукевіч піша такія гісторычныя працы, як "Каменныя курганы ў Лідскім павеце", "Двары, замкі, палацы", "Старожытныя каралеўскія лісы ў Літве", "Нарысы аб Белай Русі" і інш. Акрамя таго, да-следчык займаецца збираннем і апрацоўкай вуснай народнай творчасці, выдае некалькі прац фальклорна-этнографічнага характару.

Найбольш вядомыя з іх "Народныя вераванні і абарады (забабоны, прыміхі, прадказанні і інш.), сабраныя ў Віленскай губерні", "Некаторыя вераванні, прыміхі і забабоны нашага народа, легенды і паданні", "Старожытныя лекавыя сродкі". Вучонага выбіраюць членам-карэспандэнтам Кракаўскай акадэміі науک. Памёр В. Шукевіч напрыканцы

1919 года і быў пахаваны ў сямейнай капліцы непадалёку ад роднай сядзібы. На сёння капліца адрестаўравана і падтрымліваецца ў поўным прадку.

Вандалін Шукевіч у пачатку XX стагоддзя, калі на павестку дня паўсталі пытанні беларускага нацыянальнага адраджэння, падтрымаў гэтыя працы і наступнік польскай большасці даказаў вагу для Польшчы сяброўскіх адносін паміж польскім і беларускім нацыянальнымі рухамі.

100 гадоў з дня нараджэння Аляксея Русецкага

сямі. Сапраўднае праўнікі - Бурдзялён. Пасля заканчэння Маскоўскага зааветніка (1935) працаўваў ва ўпраўленні саўгасаў у Мінусінску, у бактэрыялагічных лабараторыях Масквы і Менска. Удзельнік Вялікай Айчыннай вайны. З 1947 года доўгі час працаўваў літаратурным кансультантам СП БССР (1947-1952, 1960-1967), у часопісе "Беларусь" быў загадчыкам аддзела публіцыстыкі і рэдактарам аддзела культуры і літаратуры (1952-1960), а ў

часопісе "Полымя" - намеснікам галоўнага рэдактара (1967-1973). Працаўваў старым рэдактарам рэдакцыі часопіса "Беларусь" (1973-1980).

З першымі вершамі ў

Адзначылі 15-годдзе часопіса “Лідскі летапісец”

8 снежня ў Менску ў сядзібі ТБМ прайшла творчая сустрэча з рэдактарамі краязнічага, гісторычно-літаратурнага часопіса "Лідскі летапісец" Станіславам Суднікам з на-годы 15-годдзя часопіса. "Лідскі летапісец" выходзіць у Лідзе з верасня 1997 года. Заснавальнік і адзін з асноўных аўтараў - старши навуковы супрацоўнік Лідскага музея, кандыдат географічных навук Валеры Сліўкін. На часопісе можна падпісацца цераз "Белпошту", яго можна купіць у Лідзе ў шапіках "Саюздруку", у шапіку музея, электронную версію можна набыць у "Белкіёску" (belkiosk.by), прачытаць на сайтах pawet.net, kamunikat.org.

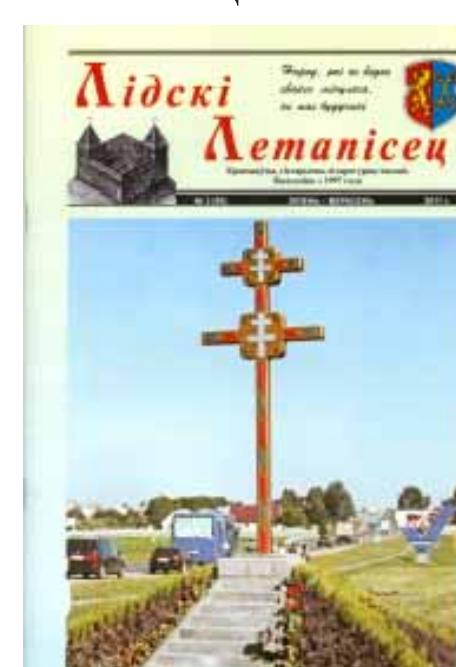
Вышла 58 нумароў, 59-ты - у друкарні, 60-ты падрыхтаваны да друку. Часопіс выхо-дзіць накладам 300 асобнікаў. Фармат А-4. Аб'ём калія 60 старонак. Усяго за 15 гадоў апублікавана звыш 3000 старонак краязнайчай інфармацыі. Фактычна створана новае сучаснае краязнайства Лідчыны.

На сустрэчы ў Менску прысутнічалі самыя розныя людзі, колішнія лідзяне, аматары гісторыі і краязнайства. Станіслаў Суднік

ISSN 2073-7033

распавеў пра асноўныя тэндэнцыі ў краязнайчым руху на Лідчыне, пра аўтараў (Л. Лаўрэш, М. Дзікеўч і інш.), адказаў на пытанні. У пры-

ватнасці, на пытанні, што трэба зрабіць, каб у нас стала больш беларускасці, С. Суднік ад-казаў:

- Трэба, каб кожны горад Беларусі, як Ліда, пачынаўся крыжам Ефрасінні Полацкай і ім жа заканчваўся.

"Лідскі летапісец" чакае матэрываў пра Ліду ад усіх, хто любіць наш край.

Nauk kar.

друку выступіў у 1935 годзе. Выдаў зборнікі паэзіі "У заўтранні свет" (1951), "Свято акон тваіх" (1959), "Усход і заход" (1962), "Яго вялікасць" (1965), "Служба святла" (1967), "Вершы і паэма" (1969), "Зямля гаворыць зорам" (паэмы і вершы, 1971), "Два колеры жыцця" (1973), "Позірк" (1977), "Паэмы" (1979), "Крокі сэрца" (1980), "Хвала жыццю" (1987) і іншыя. У 1982 г. выйшлі "Выбраныя творы" ў 2 тамах.

Паэт, перакладчык, член Саюза пісьменнікаў Беларусі (1947), Заслужаны работнік культуры Беларусі (1983).

За книгу вершаў "Крокі сэрца" прысуджана Літаратурная прэмія імя Аркадзя Куляшова ў 1981 годзе. Узнагароджаны двумя ордэнамі Айчыннай вайны II ступені, Чырвонай Зоркай і медалямі.

Нам засталася спадчына

Бягучы год асабліві ў літаратурным асяроддзі Беларусі: сёлета мы адзначылі 130-годдзе з дня нараджэння класіка нацыянальнай літаратуры Янкі Купалы і Якуба Коласа, 100-годдзе з дня нараджэння народнага паэта Беларусі Максіма Танка. Шмат творчых сустрэч і вечарын з гэтай народы прайшло і ў Магілёве. Але ж гэтая - сустрэча з унучкай Якуба Коласа Марыяй Міцкевіч і сваячніцай Соф'яй Міцкевіч - была асаблівай.

Прысутным - а вечарыну наведала каля сотні магі-

лёўцау - прадставілася сапраўды ўнікальная магчымасць весці гаворку з людзьмі, якія на свае вочы бачылі паэта або ўсё жыццё прысвяцілі выучэнню яго творчасці. Дзякуючы намаганням арганізатораў сустрэча атрымалася вельмі чулай і ўзнёслай, таму што яна ўключала ў сябе ўспаміны, вершы Коласа, кінахроніку і беларускія народныя песні.

А пачыналася ўсё з музыкі цымбал, якая сустракала прыхільнікаў творчасці беларускага песняра пры ўвходзе ў актавую залу Магілёўскага гарадскога цэнтра культуры і вольнага часу, які разам з Магілёўскай арганізацыяй Таварыства беларускай мовы імі Францішка Скарыны зладзіў імпрэзу. Кніжная выставка, якую падрыхтавала Цэнтральная гарадская бібліятэка імя Карла Маркса, прапанавала пагартыць з дзяяцтва вядо-

мая кнігі Коласа, нагадаць знакамітых радочкі вершаў, пазнаёміцца з найноўшымі выданнямі твораў беларускага класіка.

Унучка паэта распавяла пра дзядулю ў жыцці праз успаміны бацькі, Міхасі Канстанцінавіча, якому Колас прысвяціў "Міхасёвія прыгоды", пра адносіны паэта да сваякоў і простых людзей. Марыя Міхайлаўна, нягледзячы на тое, што скончыла матэматычны факультэт БДУ, ўсё жыццё займаецца літаратурнай дэйніццю: піша артыкулы пра знакамітага дзядулю і яго творчасць, з'яўляецца даследчыцай яго жыццёвага шляху.

Соф'я Пятроўна - жонка ўнукі Якуба Коласа - супрацоўнік музея беларускага песняра на Стайбцоўшчыне. Яна добра знаёмая ўсім, хто бывае ў Акінчыцах, Смольні, Мікалаеўшчыне і Альбуці -

родных мясцінах паэта. Спадарыня Соф'я праводзіцэ экспкурсіі ў сядзібах музея, арганізуе літаратурныя чытанні, сама вельмі пранікнёна дэкламуе вершы свайго знакамітага сваяка.

Дарагія госці былі на вечарыне апавядальнікамі і слухачамі адначасова. Магілёўцы з нагоды сустрэчы падрыхтавалі вельмі шчыры канцэрт: ігралі музыку, пелі любімую народную песні, у якіх Якуб Колас чэрпаў натхненне, жыццёвую сілу і мудрасць, чыталі ягоныя вершы, выконвалі песні на слова паэта. А пасля афіцыйнага заканчэння сустрэчы яе шаноўныя госці яшчэ доўга падпісвалі на памяць кнігі шматлікім аматарамі творчасці нашага геніяльнага пісьменніка.

**Галіна Хітрыкава,
Юрась Каласоўскі,
Магілёў.**

Транспарт у Менску: па-беларуску і па-людску

Калі садзішся ў Менску ў аўтобус, трамвай, альбо ў вагоне метро ці прыгараднага электралягніка душа радуецца.

Адразу прыходзіць да цябе задавальненне. Ты дома. У роднай Беларусі. Я не ведаю, што адчуваюць іншыя пасажыры, але я радуюся. Радуюся з таго, што пасля 200-гадовай палітыкі русіфікацыі мы, беларусы, яшчэ жывем. Маєм сваю, хоць і кволую, дзяржаўнасць ды вось і транспорт працуе на беларускай мове: робяцца аўк'явы прыпынкаў і бягучая інфармацыя электронным радком ідзе таксама па-

беларуску. І адразу ўспамінаю, што і прагноз надвор'я ў Менску па нумары: 195 дае адказ па-беларуску.

На пачатку лістапада Маскоўская лінія Менскага метро падоўжылася на некалькі кілометраў - прыбавіліся тры станцыі: Грушавка, Міхалова, Пятроўшчына. Звярніце ўвагу на назвы. Яны не палітычныя, а геаграфічныя, гістарычныя і таму назаўсёды. Радуе вока і афармленне станцый. Маю на ўвазе мастацкае. Яно сучаснае і зроблена па-беларуску. У сувязі з адкрыццем новых замінілі і таблічкі паказальнікаў усіх станцый. Яны зроблены

Сымон Барыс.

Народ размаўляе з Беларускай чыгункай

Дзяржаўнаму аў'яднанню "Беларуская чыгунка", вул. Леніна, 17, г. Мінск, 220030, Рэспубліка Беларусь
Мядзведзева Андрэя Юр'евіча, вул. Будаўнікоў, д. 16, кв. 6, г. Рэчыца, Гомельскай вобласці, Рэспубліка Беларусь

У адпаведнасці з артыкулам 17 Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь, дзяржаўнымі мовамі Рэспублікі Беларусь з'яўляюцца беларуская і руская мовы. Згодна з часткай 3, артыкула 50 Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь, кожны мае права выбіраць мову зносін. Паводле артыкула 3 "Закона аб мовах Рэспублікі Беларусь", грамадзянам Рэспублікі Беларусь гарантуецца права карыстацца іх нацыянальнай мовай, ім гарантуецца таксама права звязацца з дзяржаўнымі органамі, органамі мясцовага кіравання і самакіравання, на прадпрыемствы, ва ўстановы, арганізацыі і грамадскія аў'яднанні на беларускай, рускай або іншай прымальнай для бакоў мове.

Звязтачыся па самыя розныя даведкі да Дзяржаўнага аў'яднання "Беларуская чыгунка" праз яго сайт www.rw.by, я не могу ўскарыстацца сваім правам выбару адной з дзяржаўных моў зносін, паколькі на сایце адсутнічае інфармацыя на беларускай мове. Акрамя таго, я не маю магчымасці даведацца, напрыклад, раскладу руху пасажырскіх альбо прыгарадных цягнікоў на зручай для мяне дзяржаўнай мове Рэспублікі Беларусь, вымушаны ўводзіць назвы патрэбных мне станцый на нязручнай для мяне рускай мове, паколькі форма ўводу назваў станцый адыходу ды прыбыцця не прымае беларускамоўных сімвалau і назваў чыгуначных станцый (тапонімаў) на беларускай мове. Гэта, у сваю чаргу, з'яўляецца парушэннем артыкула 32 "Закона аб мовах Рэспублікі Беларусь". Так, напрыклад, пры спробе даведацца раскладу руху прыгарадных цягнікоў ад станцыі Калінкавічы да станцыі Рэчыца, я атрымай ад Вашага сайта адказ наступнага зместу: "Ошибка проверки значений: Прежде чем продолжить, Вам следует исправить следующие ошибки: Станции отправления с названием Калінкавічы не существует. Пожалуйста, исправьте либо введите только первую(ые) букву(ы) нужной станции и попробуйте снова". У сувязі з вышэйпададзеным, прашу Вас разгледзець пытанне стварэння магчымасці карыстацца ўсімі сэрвісамі сайта ДА "Беларуская чыгунка" на абодвух дзяржаўных мовах. Вынікі разгляду майго звароту прашу накіраваць мне на згаданы тут адres электроннай пошты ў тэрміны, прадугледжаныя заканадаўствам Рэспублікі Беларусь, альбо змясціць на сایце ДА "Беларуская чыгунка".

Загадзя дзякую.

З павагай

Андрэй МЯДЗВЕДЗЕЎ.

MINISTERSTVA TRANSPORTU I KAMUNIKACII
REPUBLIKI BELARUS

DZJARJAUNAE AB'YDNNANNE

БЕЛАРУСКАЯ

ЧЫГУНКА

ул. Леніна, 17, 220030, г. Мінск
Тел. (017) 225 48 60, факс (017) 227 56 48
E-mail: rw@rw.by
Рр. 3012600090017 філіял 527 «Белжелдор»
ААТ «ААБ «Беларусбанк» код 254 г. Мінск
АКПІ 00047792 УНП 100088574

0F062012 № 41-29/М-91944789/1

На № _____ ад _____

OKOGU 02193

MINISTERSTVO TRANSPORTA I KOMMUNIKACII
REPUBLIKI BELARUS

GOSUDARSTVENNOE OBЪEDINENIE

БЕЛАРУСКАЯ

ЖЕЛЕЗНАЯ ДОРОГА

ул. Леніна, 17, 220030, г. Мінск
Тел. (017) 225 48 60, факс (017) 227 56 48
E-mail: rw@rw.by
Рр. 3012600090017 філіял 527 «Белжелдор»
АО «ААБ «Беларусбанк» код 254 г. Мінск
ОКПО 00047792 УНП 100088574

Мядзведзеву А.Ю.

г. Рэчыца,

Гомельскай вобласці

Рэспубліка Беларусь

Паважаны Андрэй Юр'евич!

Беларуская чыгунка разгледзела Ваш электронны зварот аб беларускамоўнай версіі сайта БЧ.

Згодна Указу Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 01.02.2010 №60 "О мерах по совершенствованию использования национального сегмента сети Интернет" сайты дзяржаўных органаў і арганізацый фарміруюцца на рускай і (альбо) беларускай мовах, а пры неабходнасці на адной ці некалькіх замежных мовах. Дзяржаўныя арганізацыі, якія здзяйсняюць экспарт прадукцыі за межы Рэспублікі Беларусь, дадаткова забяспечваюць фарміраванне моўнай версіі сваіх сайтаў на адной ці некалькіх замежных мовах.

У адпаведнасці з загадам Начальніка Беларускай чыгункі ад 29.11.2010 №446Н карпаратыўны сайт чыгункі мае тры моўнія версіі - рускую, англійскую і нямецкую. Пры гэтым англійская і нямецкая моўнія версіі сайта адразніваюцца ад рускай па структуры і зместу.

Што тычыцца работы сэрвіса па продажы білетаў праз Інтэрнэт, то Беларуская чыгунка выкарыстоўвае адзіны для дзяржаўнай СНД даведнік станцый, які ў адпаведнасці з міжгаліновым пагадненнем вядзеца на рускай мове і падтрымліваеца цэнтралізавана Інфармацыйным Вылічальным Цэнтрам чыгуначных адміністрацый (г. Масква).

У выпадку нязгоды з рашиэннем, якое прынята па Вашаму звароту, Вы можаце абскардзіць яго ў Міністэрстве транспарту і камунікацый Рэспублікі Беларусь па адресе: г. Мінск, вул. Чычэрына, 21.

З павагай,

Першы намеснік Начальніка Беларускай чыгункі

У.Б. Міхайлюк.

Народ размаўляе з Беларускай чыгункай

Міністэрству транспарту і камунікацый Рэспублікі Беларусь,
вул. Чычэрына, 21,
г. Мінск, Рэспубліка Беларусь, 220029
Мядзведзеў Андрэй Юр'евіч,
вул. Будаўнікоў, д. 16, кв. 6,
г. Рэчыца, Гомельскай вобласці,
Рэспубліка Беларусь

МИНІСТЕРСТВА ТРАНСПОРТУ І КАМУНІКАЦІЙ
РЕСПУБЛІКИ БЕЛАРУСЬ
ДЗЯРЖАУНАЕ АБ'ЯДНАННЕ
**БЕЛАРУСКАЯ
ЧЫГУНКА**
вул. Леніна, 17, 220030, г. Мінск
Тэл. (017) 225 48 60, факс (017) 227 56 48
E-mail: ns@rw.by
Р.р. 3012600090017 філіял 527 «Белжелдор»
ААТ «ААБ Беларусбанк» код 254 г. Мінск
АКПА 00047792 УНП 100088574

МИНІСТЕРСТВО ТРАНСПОРТА І КОМУНІКАЦІЙ
РЕСПУБЛІКИ БЕЛАРУСЬ
ГОСУДАРСТВЕННОЕ ОБЪЕДИНЕНИЕ
**БЕЛАРУСКАЯ
ЖЕЛЕЗНАЯ ДОРОГА**
ул. Леніна, 17, 220030, г. Мінск
Тэл. (017) 225 48 60, факс (017) 227 56 48
E-mail: ns@rw.by
Р.р. 3012600090017 філіял 527 «Белжелдор»
ОАО «ААБ Беларусбанк» код 254 г. Мінск
ОКПО 00047792 УНП 100088574

13.11.2012 № 20-01-09/M-1432

На № _____ ад _____

Мядзведзеў А.Ю.
г. Рэчыца,
Гомельскай вобласці

Аб разглядзе звароту

Беларуская чыгунка разгледзела Ваш электронны зварот аб раскладзе руху цянікоў на сайдзе.

У сувязі з уступленнем у сілу 03.11.2012 Указа Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 25.04.2012 № 202 "Аб мерах па развіцці перевозак пасажыраў чыгуначным транспартам агульнага карыстання" змяніліся віды паведамленняў пры перевозцы пасажыраў.

Атрыманне Вамі паведамлення "К сожалению, нет данных о поездах данного следования" магло быць выкліканы выбарам ўкладкі раскладу цянікоў рэгіянальных ліній эканом-класа пры праглядзе раскладу цянікоў іншых ліній.

Новую сістэму транспартнага абслугоўвання можна ўмоўна суднесьці з раней дзеючай наступным чынам:

Прыгарадны цянікі	Цянікі гарадскіх ліній, рэгіянальных ліній эканом-класа
Мясцовыя цянікі	Цянікі рэгіянальных ліній бізнес-класа
	Цянікі міжрэгіянальных ліній эканом-класа
Далёкія цянікі, міжнародныя цянікі (Пасажырскія, хуткія, хуткасныя, фірмовыя)	Цянікі міжнародных ліній (Пасажырскія, хуткія, хуткасныя, фірмовыя)

Згодна Указу Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 01.02.2010 №60 "О мерах по совершенствованию использования национального сегмента сети Интернет" сайты дзяржаўных органаў і арганізацый фарміруюцца на рускай і (альбо) беларускай мовах, а пры неабходнасці на адной ці некалькіх замежных мовах.

У цяперашні час **вядуцца работы па стварэнні беларускамоўнай версіі сайта чыгункі.** Паэтапны ўвод плануецца ў першым квартале 2013 г.

У выпадку нязгоды з прынятym рашэннем Вы можаце зварунца ў Міністэрства транспарту і камунікацый Рэспублікі Беларусь, размешчана па адрасе: вул. Чычэрына, 21, 220029, г. Мінск.

Першы намеснік Начальніка Беларускай чыгункі

У.Б. Міхайлюк.

Беларускай чыгунцы - беларускую мову

Сябры Баранавіцкай гарадской арганізацыі ТБМ у лістападзе-снежні 2012 года прынялі ўдзел у рэспубліканскай акцыі па вяртанні дзяржаўнай беларускай мовы ва ўсе сферы дзейнасці нашай дзяржаўнай беларускай (а не расейскай) чыгункі. Мы сабралі 570 подпісаў грамадзян горада Баранавічы за беларусізацыю чыгункі. 7 снежня 2012 года гэтыя подпісы былі накіраваны начальніку беларускай чыгункі сп. Уладзіміру Марозаву.

Найбольшую колькасць подпісаў сабрала актыўіста ТБМ Аніскевіч Ганна (на фота).

Віктар Сырыца,
старшыня
Баранавіцкай Рады
ТБМ.

З павагай -

Мядзведзеў Андрэй Юр'евіч.

Фаталістычна-язычніцкае апавяданне "Самазабойства - грэх апраметны", пасылаў 19 разоў у рэдакцыі газет, дзяржавных, недзяржавных, прыватных, стаўлічных, абласных. Нікога тэма не зацікавіла. Хаця ў адной Беларусі штогод самагубнічае, робіць спробу на такое дурноце амаль 1200 чалавек.

Фактуру яго ў адным матэрыяле выкарыстаў (грэх не паведаміць людзям пра та-кое). Думаецца, не скарочанае апавяданне многіх намежавых засцеражэ ад кроку ў Тага-свешце.

Што памеры ўлоння жанчыны ў парадунні з памерамі Зямлі, тое памеры Зямлі ў парадунні з Тагасвешцем; у Ім безліч вымярэнняў, ацэнкаў матэрыі, руху, свяглы. Лабарантка Марыя Петрачэнка пра гэты свет і той свет ніколі да-сюль не задумвалася. Як і большасць нармальных здаровых людзей вакол.

Зроблены аборт, насу-перак просльбам і рашэнню мужыка, перавярнуў душу маладзіцы. Ращучае асуджэнне свякрухі, свёкра, цвёрдая на-вага Арицёма на развод, страх зробленага граху даканалі Марыю Петрачэнку. Удар грузавіка, балынічная палата. У жанчынкі адбыўся пераварот у ацэнках, вымярэннях.

Яна стала зачаста ўзі-рацца ў вакно. Хвіліну, дру-гую, падгандзіны; увечары доў-га не засынае. На пытанні баць-коя адказвае знеахоўцына.

Пасляabortных раз'езд з мужыком, дасюль родненікі і дарагім, абраханым блузлудасцю ращення жонкі, падзе-нічай на завочніцу Гомельскага юніверсітэта надта адмоўна.

Нішто не міла двацца-цігадовай. Сама не разумее, што з ёю.

Калі стала затрымлі-вацца на гарышчы хаты, ні з таго ні зяго заўзіралася ў вер-шаліні дрэваў блізкага лесу, маці паехала ў гарадскую шко-лу, балазе ў маленку ўпры-градную вёску з Добрушам этулярна хадзіў гарадскі аў-тобус. Штосьці нядобрае ро-біцца з дачкою, да доктара ісці не хоча, травянина настоі не п'е, да шаптухі нізашта. Можа ў школе вы, начальства, мучыце яе лішнімі нагрузкімі, крыйкамі, перапытвала дырэктарку за-непакоенаю маці.

- Апошні час яна часта ператалкоўваеца з настайніцай Антанінай Адамаўнай Макарэнай. Пагаварыце з ёю. У школе ў Марыі Сапронаўны ўсё нармальная, - дырэктар ад-водзіць маму Марыі Петра-чэнкі ў настайніцу.

Дзве жанчыны размаў-лялі не так доўга, але завохкалі, а пасля і заслязіліся практична ў адначассе - Антаніна Макарэнай, што не прыдавала аса-бліў увагі зодуму маладой ка-ляжанкі пасля яе абортнай дураты, а старэйшая Петра-чэнкавая, што позна звярнула-ся параду ў першую школу райцэнтра.

- Баюся, каб не звар'я-цела... Сонная стала, нішто яе не кранае, - рэдзіць старэйшая. Паўтарае пра восьвосьны штамп у пашпарт дачкі пра развод.

Антаніна Макарэнай не пазірае на гадзіннік, не спя-

Самазабойства - грэх апраметны

Апавяданне

шыць запаўняць журнал "Да-датковыя заняткі з вучнямі", блізіцца да крамянай яшчэ жанчыны, выдыхае страхотна:

- Не таго вы байцесь, не таго. - Як мякчэй сказаць матцы пра мажлівую страту дачкі, ну як? Агучваеца згадка сама: - Яна зсамагубніца ўздумала. - Убачыла ефект ад выказанага на жанчыну, не адступіла. Ад-куль бралася доказнасць раз-вагаў. Макарэнава не ведала. Хто можа выратаваць некага ад самагубства, павінны гэта рабіць; сто разоў паўтараць, у розных месцах. - У апраметны грэх, у самагубства наважы-лася. Дзіцё яна яшчэ ў вас, дзеци і алкаши на штохочна адваж-вающа ў хібны момант.

Бяды Марыі Петрачэн-кі яднае абедзвюх. З вынаход-лівасцю бітых сталых жанчын шукаюць выйсце. Імаверна, сапраўды Марыіка ўздумала тупое, пакуль другі раз выйдзе замуж, зацяжарае, можа сцер-ціся з планіды.

- У мене ёсьць адзін вар-рыант, не хочаца ўзгадваць, - віціскае Антаніна Макарэнія пасля паспешнага аблерка-вання спосабаў ужыўлення ў быццё маладайкі. - Быў тут мой зямляк, доктар ад медінстытута і доктар народнай медыцыны. Нешта ведае з памежавага, за-глыбіннага. Дапамагае людзям. У Слуцку адной сям'і моцна памог, выручыў ад аварыі, гас-падара ад самагубства. Яны практычна здзіл яму адну ква-тзу. Ключы і ў яго. Два ці тро-дні на месяц прымае ў ёй лю-дзей.

- Кіну ўсё, падаю да яго. - Жанчына просіць Макарэневую даць адрас, тэлефон Аляксея Бялько. - Ей-Богу падаю.

- Ехай не трэба, ён вас не прыме. Зафанабэрнічаў ці што. Грошай не бярэ, дык нос задзірае. Наседжанцы хоочуць за адзін-два прыёмы вылечы-цица. Не ѹдаеца - скардзяцца. Праверкаў ён не хоча, згадзелі. Не-не, ён вас не прыме.

Як і парадаксальна, але дарогу старэйшай Петра-чэнкавай да Аляксея Бялько праторыла не аднавяскую Антаніна Макарэнія, а новы сябры вядуна Раман Кавалёў.

Вынік быў нечаканы. Заказныя пісмі адначасова атрымалі Марыя Петрачэнка і яе маці.

Марыя Петрачэнка.

1. Пазаўчора Раман Нічыпаравіч Кавалёў па про-сбце жонкі Антаніны Мака-

рэні размаўляў са мною па тэ-лефоне, прыслыў пісьмо-про-сбту. Сэнс яго зваротаў - па-мачы неядомай мне Марыі Петрачэнкі, вызначыць яе стан, вярнуць да рэалізіў шко-лы і вёскі.

У просьбы дальніх і пра-дальніх я стараюся не ўмеш-вацца. Паможаш не паможаш, падзякі не будзе, крыйуды займець можаш.

Тут не той каленкор. Маладая спраявядлівіца з ро-зуму і дурасці стаіць на мяжы непатраўнага, рыўка ў гною-ную для чалавека несціран-

шыць. Марыя не ўспрымае просьбы блізкіх, парады мату-лі і новай школьнай дараочыцы Антаніны Адамаўны. Яна на мяжы самагубства, так-так, самагубства, ведае гэта маці ці не, хай хутчэй асэнсюсів і засцеражэ маладую нера-зумніцу.

Спецыяльна адсылаю асобна заказное пісмо вам, матуля, і табе, Марыя. Каб ты, маладая пакрыўджанска, ведала: не цябе крыйдзіць жыцьцё, ты аплёўваеш вакольных, а цяпер мажэшіся абгносіць блі-зкіх, школу, быццё.

Будзеш ты жывая, не будзеш жывая - існасці твой піхаваны бзык нуль. Гэтым пісмом расчынлю табе вочы і мазгі. Нікога губствам не ўразіш, не ўпячэш, адно сябе і крэўных.

Так, да жалю, бывае ў асобных піхічина кранутых. Пасля азнямлення дадзеным лістом з часцінкаю Тагасвеш-ца інадзін хворы самаахвотна не кінуўся ў апраметную цему. Веру, ты, Марыя, зробіш жыцьцедайны выбар. Цяперашні ўдары быцця, сямейная няўладкі не будзеш успры-майць канцом свету.

2. Дазвольце задаць вам абедзвюм нескладанае пы-тнанне. Для чаго нараджаеца чалавек? Заплюшчыце вочы і дайце адказ, а тады чытаць далей.

Для працы, шчасце, радасці, здабывання дабро-таў, гадавання дзяцей, дапа-мої блізкім і знаёмым... - ўсё правіўна. Тым не меней яно ўсё на другім плане. На першым - чалавек нараджаеца для пакутаў. Для-а па-ку-таў! Найперш для іх. Пасля ўсве-длінення такога кожны жы-ційны прасвет радасці ў ча-

сплывеши уніз, на полкі пекла. Як алкаш, бомж. Найперш ацэнываеца Там не ўзрост і прафесія, нацяя, гроши і па-сада - хада ў дабрынь, цярп-лівасць.

Ты ўсё, Марыйка, вы-канала - памагла навучыца пісаць і лічыць школьнім дзеткам? Памагла ўсім дастой-ным і слабым, добрым і злыим, лепіым за цябе і горшым ад-цябе? Не дапамагла, як і я, ле-кар добры і нядобры, шчасны і няячасны.

Мы з табою ў гэтым плане роўныя - колкі ні ста-раемся, усё мала, усё не поўнае, не тое...

Ніхто не можа пайсці Дахаты, пакуль не выканает запланаванае правідэнцый-насцю, генамі і ўласнымі маз-гамі, горам уласным і працаю. Усе абаеваныя здзяйсніца, працаўца, тварыць. Радаваць чалавека справамі і словамі. Не думаць раней часу пра Тага-свешце.

4. Ёсьць тысячи ня-ячаснейшых за нас. Не кіда-юца ў пропубку, пад цягнік, на стрэл ці нож, не вешаюца. Церпяць нядолю існавання. Церпяць.

5. Падышоў да галоў-нага ў дадзеным пісме.

У чалавека няма наға, руки. Церпіць. Прыносіць як-можнае цяпло і радасць блі-зкім.

У другога галоўку па-ехала. Дзень здаеца ноччу, не верыць дабру, адвяргае цяпло. Хочаца яму адпомсіць жы-вым, асабліва крэўным і пры-яцелям. Аднак не рэжэ блізкіх, церпіць долю-нядолю. Не кіда-юца з дзевяцага паверха ўніз ці пад цягнік.

Адно нецікія шкаля-ры могуць з лёгкасцю атруці-ца, павесіцца ці кінуцца пад грузавік, каб дапачы родным, дзяўчыне, настаўніку. Недапе-чанцы не асягаюць, болей нія-кіх учынкаў у іх тут не будзе, сыходзяць з планеты навечна.

Памерлья і забітыя не сплываюць у нябыт, а маладэ-ны-самазабойцы распыляю-юца. Дык маладое - няразві-тае, ўзмнае, дурадурнотнае. А ты, Марыя, стала і дум-ка?

6. Закон існавання жы-вога - не сам нарадзіўся, не сам канчаеся, ты не маеш права насягнучь на волю Бога, пера-пиніць уласнае існаванне.

7. Грэх, найялікі грэх кожнаму, хто пераніці ручай уласнага быцця. Нарадзіўся - гаруй, выконваеца жыцьцё, да-брачнічай, карай цему і зла-сноку, працу, галоўнае пра-цу. Прыйдзе сузгодненасць, дзеци, заможнасць, гармонія.

8. Які б не быў ты раз'адчайнены, бойся падніць нож/сіякера на другога. Пусці ѿмроў - узяў ўсю грахі на сябе, забіў - узяў ўсю грахі яго крэўных на сваіх крэўных. Тоё ж і з самазабойствам.

9. Души смелых і най-гарэтных, якія вераць у Бога, а не вераць у Тагаіснасць, перад якой планета Зямля - меней лістка на дрэве, - души сама-

губцаў не трапяць на пера-крыжаванне. Яны стануть смеццем перад палонкаў ў лёдзе: туды не могуць, сюды не пускаюць, тут няможна, там няможна.

Самагубцы пазайдро-сяць чарвяку на распаленай патэльні. Пекла для іх узямы вымрэннях дойчыца не се-кунду ці трицыаць дзяевяці дзён, не год ці стагоддзе, пек-ла для іх тысячы гадоў. Душы такіх, як забойцаў або падчу-чальнікаў на забойства, не ідуць уверх ці ўніз. Ім няма пераплаўкі. Такія людзі пару-шылі волю Бога. Паўтараюся, бо патрэбна паўтарацца.

10. Байца самагуб-ства любое існае на ўсіх па-раліях. Так запісаны на скрыжа-лях жыцьця, укрэслена ў дрэве жыцьця. Сядома/несядома гэты закон шануюць усе. Думайце і бойцесь, людцы. Паку-ты радасці цяперашні - мільярдная доля ў парадунні з Тагаіснымі радасцямі і па-кутамі.

11. У цябе, Марыйка, так склалася, пакуль няма дзя-цей, кінў мужык. Ну і што - канец свету, плацаць, псіха-ваць? Разам з пушкімі ля-цяць у вырай?

Час табе супакоіца, нікому не навязваца. Адразу ўсё ўстаюеца. Знайдзеца чалавек для душы і цела.

12. Адумайся. Пішчи не пра сябе і боль душы тваёй. Абмазгай становічча бізкіх пасля твойго выкідану, ускры-ку, самагубства. Сябе не шка-да, іх пашкадуй, сталых і маладых.

13. Самагубцаў гі-дзяцца сваякі, ніколі іх не ўспа-мінаюць, саромеюць. Свякоў самагубцаў не бяруть за жон-ку, у прымакі, у ніводную пры-стойную сям'ю. Крэўнікаў са-магубцаў дўгія пераць-цаці, бо яны змалку не засця-рэгвалі дзіця ад звар'яцельства.

14. Самагубства не абараняе ніводна рэлігія.

15. У храмах такіх не адпываюць.

16. На кладах сама-губцаў не хаваюць. За тысячи гадоў існавання ўсе нацыі пла-неты засвоілі: калі цела чала-века на кладах, а непрыкяная душа паміж небам

У "Напрадвесні" - голас Святланы Багданкевіч

Урэшце чытаю вершы Святланы Багданкевіч у яе асабістай кнізе "Напрадвесні". І вось чаму кніга так называецца: "Па вясне, як па далёкім, незімным суму ў цудзе, але бачу пільным вокам: штосьці спее, штосьці будзе!". Такая паэтка ўзлетуцененая ў дзвінства другім годзе, у часе, калі адчувалася, што "ажывае праастанне і варушыца пад снегам". Узбуджаецца надзея: "Божыя пасевы ўзыходуць новай, свежаю трапою". Але ў дзвінства чацвёртым, калі "ноч дзіравай цемрай белы свет зацміла", паэтка хвалюеца:

*Не сплю, а думаю, і сэрцам спазнаю,
Як час глыбінны дыхае прадвеснем...
За нас усіх я ўночы слёзы лью
І мучуся трывогай: чи ўласкеснем?*

Так, душа ў вершах Святланы Багданкевіч ясніца прыналежнасцю да роднай бурлівой плыні, якая імкне ў гэты час у незалежнасць, дэмакратычнасць, беларускасць. Абуджана ейны дух выліваецца ў слова Любові:

*Адкажы Кастусю на ягоны пароль:
Каго любіш? - "Люблю Беларусь!"
- То ўзаємна"*

І зацвярджаецца радкамі:

*I з'явіца вера -
Адзіна цвердзю,
Учэпістым вервем.
Ратуймася ж вераю!*

Вераю ў Свабоду. Таму што:
...Тут без Свабоды
не мае ніхто і Айчыны.
Не ад гэтага свету,
ты ўсякае людскасці чыннік.
Каб не ты, о, Свабода,
не меў бы ўсявишні прычыны
Гэты свет выбудоўваць
і вечны заводзіць гадзіннік!

Дык для чаго мы? Ці не для дзея?

Мо ўсклікі ўжо на Бога ўсе надзея?
Ды не маліты просіць Ён, а дзея,
Не слёз, не наракання - барацьбы!
І хоць на ўсё Яго святая воля,
Ды, як зямля не родзіць без сяўбы,
Не выснее без чыну ў наша доля.

А "гэтак цёмна на Белай Русі!..
І згушчаецца морак ілжывы...", усюды "усім - па мове, ну а ў нас - дзве мовы. Дзве маткі". Як "з той прыказкі, цялятка, мы хочам схітраваць - смактаць дзве маткі... Мы хворыя на невалоданне роднай мовай", на "адрачэнне".

Гэткі звычай нялюдскі, нянаскі... Штось накшталт адмаўлення
Ад Божае ласкі.

Люстроўца асобы і прыцягвае ўнутраным святлом. Чытаю вершы з "Васімірадкоўя" дзвінства другога году. Было ж адчуванне: "Прыляцеў гэты конь, прыскакаў гэты вой з тых забытых вякоў, як ішоў ён у бой за Айчыну сваю і за гарон свой". У дзвінства пятых паэтка вымушана сказаць: "Як быць з людзімі, як жыць сярод людзей у патаемнай змушанай нязгодзе?.." І ўжо ў адзіннацатым здзвінца сэрцам:

Суды ў краіне абсурду:
Сляпія судзяць відуничых,
Глжывыя - ішчырых, сумленных,
Мёртвыя судзяць жывых.

Святланы Багданкевіч назавала "Напрадвеснem" гісторию сваіх мар, хвалявания, імкнення, роздумай, змагання, расчаравання ў апошнім дыпломатычнікі, калі расла і гаварыла душа грамадзянкі і з'явілася вера. Паэтка асэнсавала, "што за праявы" такія адбываюцца. На гэту тэмму вершы: "Калектывізм па-нашаму", "Братэрства" і іншыя, дзе працуе думка над пытаннем, ці мае права на існаванне "пакута прыкрая такая, як расчараванне"? І, безумоўна, зразумела, што "прыходзіць уцямыць нарэшце нагода: самае дарагое ў чалавека - гэта Свабода, бо за яе аддае ён жыцце".

І столькі пакуты адразу. Далей самадакорліва кажа:

*Я ўжко тут
перед усімі звінавацілася...
Не дакарае мяне толькі Бог,
Бо Ён увогуле нікога не дакарае.
Адно кажа: вер і ты будзеши
са мной у вечнасці,
A суда не будзе.*

Вершы ўсёй кнігі - водгукі на праявы і з'явы ў нашым свеце - прыйшли думна перад маймі вачыма. І пераклады з польскай мовы. Тут Святланіны думкі пераклікаюцца з думкамі польскіх паэтай.

Ёсць у кнізе промня, чиста чалавечыя думакі з філософіі чулай душы аўтара, з якой і выцякае патрыятызм. Звініць голас відущай чалавечай душы. Такая безнадзеянасць, хоць памры! Адно ратуе, што яшчэ на свеце ёсць дрэвы, кветкі, птушкі і звяры.

І тут, як ніколі, патрэбна Слова. Гучыць Яго ўганараванне. Падараанае Паэтуту Слова ад Духа Святога Дзеля ўслоўлення свету. Дзеля ўслаўлення імгнення...

Яно сёння, як трывожны звон пра лятучасць жыцця, знікнення дня: Кажа дзень, атрануўшыся ў цень... Пакідаю цябе назаўсёды. Заўтра будзе табе новы дзень.

У "Порах года" яе выяўляльную душу "у край замглёны вязе расквечаны вазок", "на зінчках варохыць бяссонне", ды й "неба губляе нас з свайго поля зроку". І вось "б'е крыламі у школю" завіруха. "Бязлюдная і беспадзейная ў воках нядзелька завейная". І "выльюцца гукамі слова знямелья" на ўроках музыкі, "і ўласкесне ў сёняшнія цішы ў вечнасць пералітае імгненне".

У зборніку - разнастайнасць свету лірчнага героя, паэтычных прыёмаў, формаў, багацце мастацкіх сродкаў. Мова празрыста, думнасць прасторная. У радках і строфах ураўнаважаны думка і пачуццё. Перамагае разважлівасць, хоць і пальхнү адчай у верши "Што тут ратуе?". Кожны адпрацаваны радок гаворыць пра выразны інтэлект інтэлігентнай, узіральнай і відущай, знешне стрыманай ў пачуццях асобы аўтара. Я разумею, чаму да гэтай пары ў яе толькі адна кніга. Святланы Багданкевіч хапела, каб чытат сустрэу яе безлакорна.

Марыя Баравік.

Рэдактар Станіслаў Вацлававіч Суднік

Рэдакцыйная колегія:

Алена Анісім, Юрась Бабіч, Марыя Баравік, Вінцук Вячорка, Юрась Каласоўскі, Юля Карчагіна, Леакадзія Мілаш, Максім Новік, Язэп Палубяцкі, Аляксей Пяткевіч, Уладзімір Содаль, Станіслав Суднік, Павел Сцяцко, Алег Трусаў.

<http://nashaslova.mns.by/> <http://pawet.net/>
<http://kamunikat.org/> <http://tbm-mova.by/>

Заснавальнік:

ТБМ імя Францішка Скарыны.

Пасведчанне аб реєстрацыі № 908 ад 18 снежня 2009 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Адрес рэдакцыі:

231293, Лідскі р-н, в. Даўліна.

Адрес для паштовых адпраўленняў:

231282, г. Ліда-2, п/с 7.

E-mail: naszaslowa@tut.by

"Піўны летапіс у цэнтры Еўропы" або Перамагай па-беларуску

Вызначаны пераможцы конкурсу пра традыцыі беларускага піваварства

На конкурс "Піўны летапіс у цэнтры Еўропы", які арганізавала "Лідскае піва", даслалі больш за 20 прац. Палова з іх напісана на беларускай мове - гэты факт вельмі здзівіў арганізатораў і, у прыватнасці, генеральна дырэктара завода "Лідскае піва" Аўдрыюса Мікшыса.

Па ўмовах конкурсу, працы на тэмму піўной культуры Беларусі XIII - сярэдзіны XX стагоддзя маглі дасылаць беларускія студэнты 1-6 курсаў любой формы наўчання і любых спецыяльнасцяў. Як кажуць самі арганізаторы, перш яны атрымлівалі працы толькі ад студэнтаў гістарычных факультэтаў, а пад апошні дзень прыніцяць заявак пасыпаліся працы і ад будучых юрыстаў і праграмістаў.

Пераможца Кірыла Сынкоў (выйграў 18 мільёнаў рублёў) вучыцца на тэлеатралістыку ў Акадэміі мастацтваў. На конкурс ён даслаў прэзентацыю з карыкатурамі і інштрумітамі з "апошнім піваварам" дзедам Міхасём, жыхаром беларускай вёскі, які ў хатніх умовах варыць піва, як і яго продкі.

- Мая праца была прысвечана традыцыі піваварству Беларусі і ўспрыманню піва ў народнай культуре. Я імкнуўся паказаць народнасць гэтага напою, не вытворчую гісторию піваварства, а хатнюю, - распавяў нам Кірыла. - Прала заняла калі трох тыдняў. Інфармацію шукаў у Нацыянальнай бібліятэцы, упоррабіў на відэа. Дзеда Міхася Шукана я не шукаў, ён сам знойшоўся. Я ведаў адну бабулю, якая ў суседній вёсцы таксама варыла піва. У Бярэзінскім райвыканкаме мне

сказаці, што яна памерла, і далі нумар тэлефону сельскай школы. Там мне і распавялі пра "апошнія півавары". Перш я зрабіў толькі відэа, а калі перачытаў умовы, зразумеў, што трэба рабіць прэзентацыю. Звярнуўся па дапамогу да сябробу па акадэміі. Аддай ім прыказкі і напрасіў намаляваць карыкатуры да іх. Гэта перамога не толькі мая, а ўсёй каманды. Грошы падзелімі.

На 6 млн рублёў выйгралі студэнт Гомельскага ўніверсітэта ім. Ф. Скарыны Ян Юрый за працу "Як піва Слонім выратавала" і студэнт Гарадзенскага ўніверсітэта ім. Я. Купалы Мацвея Шаўчэнка за працу "Човен, бочак піва да вяселля Ягайлava".

Унікальныя факты, якія "раскапалі" ўдзельнікі конкурсу:

Паводле сямейных легенд канкурсантаў, па адным з рээлітаў у піве дадавалі траву дзівасіл, па іншым - парасткі маладой хвоі.

Піўныя бутэлькі канца XIX - пачатку XX стагоддзя з Ліды, Гарадні, Варшавы і Лондана, знойдзеныя

на раскопках у Гарадні, захоўваюцца ў гарадзенскай ВНУ.

У 1673 годзе ў Слуцку была выдадзена кніга Яна Германа, адна з частак якой - "Пра варэнне піва".

У XVIII стагоддзі на Палессі ў сялян існавала традыцыя, па якой зяць на працягу месяца пасля вяселля мог піць піва за кошт цесця.

Пра існаванне багатых традыцый у беларускай культуре, злучаных з півам, кажуць наступныя крылатыя выразы: "Не ведаць піва - не ведаць ічесця", "Не хвали піва разлішы, а хвалі піва раслішы", "То не мудрагеліста, што піва зварана, то мудрагеліста, што не выпіта", "З кім піва не зварыш, той табе не таварыш", "У Зміцераў дзень і верабей пад кустом піва варыць".

Як бачна беларуская мова дапамагла Кірылу перамагчы ў конкурсе, а ў колькіх конкурсах перамог бы спадар Мікшыс з "Лідскім півам", каб зразумеў, што афармляць працductу завода вельмі выгадна менавіта па-беларуску, бо беларуска і лідская - значыць саме лепшае, а гэта павінна быць відно здалёк і заўсёды.

Паводле Кацярыны Кузьміч, dengi.onliner.by.

Аўтары цалкам адказныя за падбор і дакладнасць прыведзенай інфармацыі

Газета надрукавана ў Лідскай друкарні.

231300, г. Ліда, вул. Ленінская, 23.

Газета падрісана да друку 10.12.2012 г. у 10.00. Замова № 2110.

Аб'ём 2 друкаваныя аркушы. Наклад 2000 асобнікаў.

Падпісны індэкс: 63865.

Кошт падпіскі: 1 мес.- 4450 руб., 3 мес.- 13350 руб.

Кошт у розницу: па дамоўленасці.